

SAĞLIKTA BİLGİ GÜVENLİĞİ ve MEVZUAT

Kağıt Ortamdaki Kayıtların Güvenliği

- Çeşitli örgüt yapıları içinde yer alan 60 hastanene:
 - % 43'ünün kağıt hasta dosyalarını diğer evrak arşiv sistemi içinde tuttıkları,
 - %93'ünün sadece yatan hastalar için hasta dosyası oluşturdukları,
 - %50'sinde bu dosyaların hastalar tarafından,
 - %48'inde hastane görevlileri tarafından,
 - % 1,7'sinde hekimler tarafından arşiv birimlerinden çıkarıldıkları,
 - Dosya saklama sürelerinin birbirinden farklı olduğu,
 - Bazı hastanelerin hasta dosyalarını en çok 10 yıl kadar sakladıkları,
 - Aynı hasta için mükerrer dosya açılmasının neredeyse rutin olduğu



KAYNAK: http://www.sabem.saglik.gov.tr/Akademik_Metinler/display.aspx?id=2435
Ezel ESATOĞLU ve Aysel KÖKSAL

Mahremiyet Algısının Mobilitesi, Labilitesi

- Kişi
- Diğer Kişi(ler)
- Yer
- Zaman
- İçerik





Güvenlik Tehdidi !!!

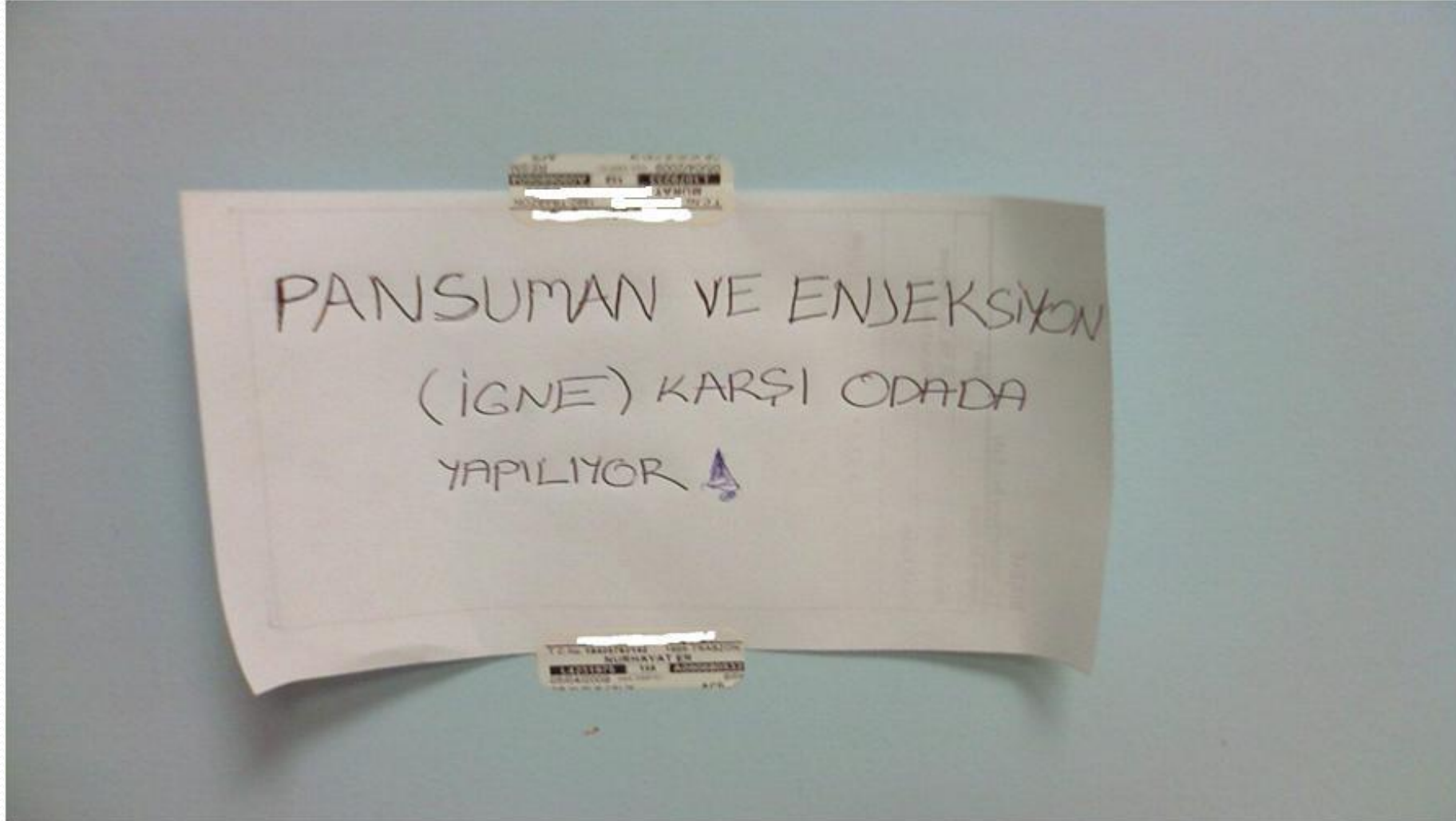


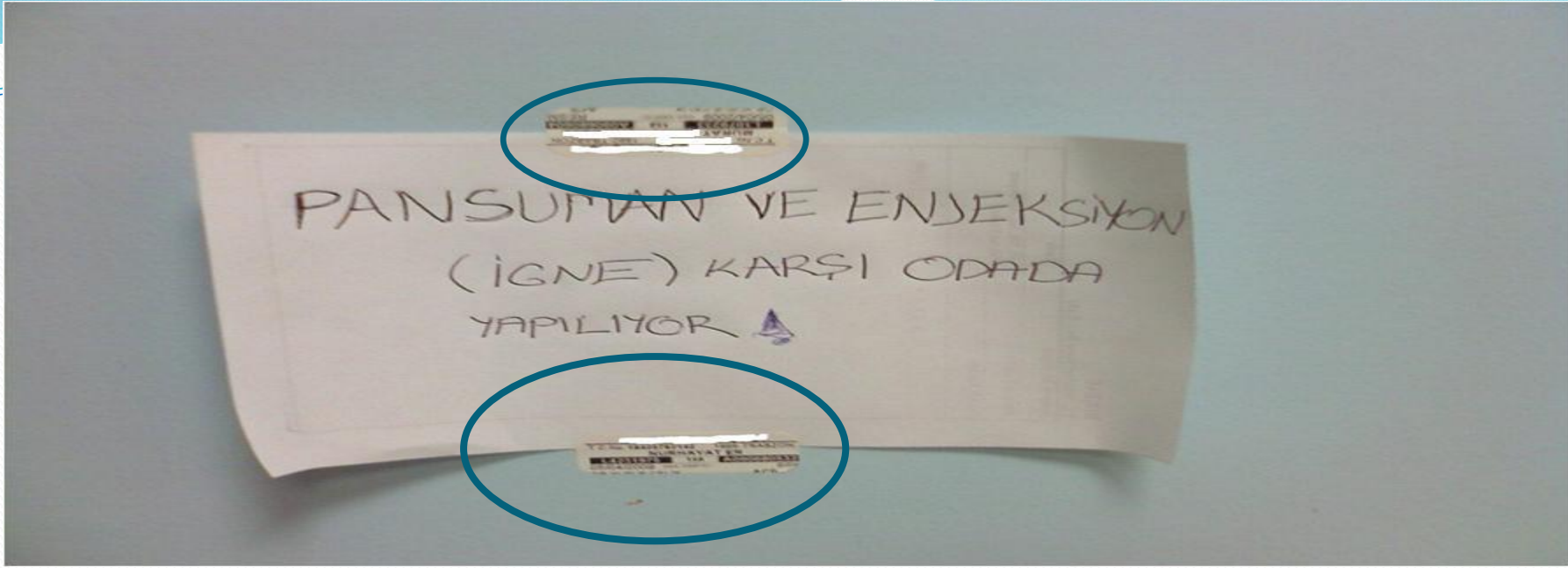
Kişisel sağlık verilerin ele geçirilmesiyle ortaya çıkabilecek tehditler !!!

- ✓ Kişiler, sigortacılık, sağlık, ticaret ve iş hayatında haksız işlemlere tabi tutulabilir.
- ✓ Kişilere ait özel bilgiler kişilerin izni olmadan çeşitli ortamlarda ifşa edilebilir.
- ✓ Kişinin biyopsikososyal hayatını olumsuz etkileyebilir.
- ✓ Ülke güvenliği açısından risk oluşturabilir.

Sağlık verileri özel niteliği olan verilerdendir ve hukuka aykırı olarak elde edilmesi ve işlenmesi TCK kapsamında bir "SUÇ"tur.

Yorumsuz😊





- Yuvarlak içerisinde belirtilen nesnelere hastalara müracaat esnasında verilen barkotlar.....
- İçerisinde hastanın adı-soyadı-doğum yeri-tarihi-tc kimlik numarası-hastanede kayıtlı bulunduğu arşiv/dosya numarası-hastaneye başvurduğu tarih ile hastanın hangi sosyal güvenlik kurumuna bağlı olduğu bilgilerini içermektedir.
- Asıl amacı hasta kayıtları için düzenlenen bir etiket ürünü olmasına rağmen bilinçsiz şekilde yapıştırma aracı olarak kullanılarak tamamen halka açık bir ortamda barkot etiketi üzerinde yer alan hastanın kişisel bilgileri bilinçsizce ifşa ediliyor.
- Her türlü donanımsal-yazılımsal-mevzuatsal-yönetimsel önlemler almak bilgi güvenliği için yetmiyor!

Elektronik Sağlık Kayıt Sistemini Etkileyen Mevzuat !!!

KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI İLE İLGİLİ ANAYASA MADDESİ !!!! 20. MADDE

A. İLGİLİ KANUNLAR ve KANUN TASARILARI(8)

- Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun **Tasarısı**
- Türk Ceza Kanunu
- Medeni Kanun
- Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun
- Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu
- Aile Hekimliği Pilot Uygulaması Hakkında Kanun
- Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- Karayolları Trafik Kanunu (Sürücü Psikoteknik Değerlendirme)
- Torba Kanun **Tasarısı...**

Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun Tasarısında Yer Alan Hükümler

- **Özel niteliği olan kişisel veriler**
- **MADDE 7-** (1) Kişilerin ırk, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep veya diğer inançları, dernek, vakıf ve sendika üyeliği, sağlık ve özel yaşamları ve her türlü mahkûmiyetleri ile ilgili kişisel veriler işlenemez.
- (2) Birinci fıkrada belirtilen kişisel verilerin, özel hayatın ve aile hayatının gizliliğinin korunmasını sağlayacak yeterli önlemlerin alınması şartıyla, aşağıda sayılan hallerde işlenmesi mümkündür:
 - a) Kanunla yasaklanmayan hallerde kişinin yazılı rızasının alınması,
 - b) Hukukî veya fiilî nedenlerle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan bir kişinin kendisinin veya bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün idamesi için veri işlemenin zorunlu olması,
 - c) İlgili kişiye yeterli koruma imkânının sağlanması şartıyla, veri kütüğü sahibinin, bu Kanunla veya diğer kanunlarla tanınan hak ve yetkileri kullanabilmesi veya yükümlülükleri yerine getirebilmesi için veri işlemenin zorunlu olması,
 - ç) Vakıf, dernek, sendika ve siyasi partilerce, kuruluş amaçlarına ve tâbi oldukları mevzuata uygun ve faaliyet alanlarıyla sınırlı olmak şartıyla, üye ve mensuplarına yönelik ve ilgili kişinin rızası olmadan üçüncü kişilere açıklanmamak kaydıyla veri işlenmesi,
 - d) İlgili kişi tarafından alenen açıklanmış olan veriler hakkında olması,
 - e) Hukuken bir hakkı tesis, kullanma veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması,
 - f) Koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi, bakım veya sağlık hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla kişisel sağlık verilerinin;
 - 1) Sağlık kurumları,
 - 2) Sigorta şirketleri ,
 - 3) Sosyal güvenlik kurumları,
 - 4) İşyeri sağlık birimi oluşturmakla yükümlü işverenler ,
 - 5) Devlet, özel ve üniversite hastaneleri,sağlık kurumları

tarafından ilgili kanunlara uygun olarak, hukuken veya meslek kurallarına göre sır saklama yükümlülüğü altında bulunan sağlık personeli veya eşdeğer seviyede sır saklama yükümlülüğü altındaki bir başka kişinin gözetimi altında işlenmesi.

95/46 sayılı AB Direktifi

- Avrupa Komisyonu bünyesinde oluşturulan ve konuyla ilgili 95/46 sayılı AB Direktifi'nin ilgili hükümlerini yorumlayan "29. Madde Çalışma Grubu", 15 Nisan 2007 tarihli ve 131 sayılı "Sağlıkla İlgili Verilerin Elektronik Sağlık Kayıtlarında İşlenmesine İlişkin Görüşü"nde; AB'nin 95/46 sayılı Direktifi'nin 8. maddesinin üçüncü fıkrasına göre; sağlıkla ilgili kişisel verilerin üç şartın gerçekleşmesi halinde işlenebileceğini belirtmektedir. Buna göre ;
- 1- Bu verilerin işlenmesinin, sağlık hizmetinin yerine getirilmesi için gerekli olması,
- 2- Verilerin ancak koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi, bakım veya sağlık hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla işlenmesi ,
- 3- Verilerin hukuken veya meslek kurallarına göre sır saklama yükümlülüğü altında bulunan **sağlık personeli veya eşdeğer seviyede sır saklama yükümlülüğü altındaki bir başka kişinin gözetimi altında işlenmesi gerekmektedir.**
- Bu çerçevede anılan şartların taslak madde metnine açıkça dahil edilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- Öte yandan maddenin ikinci fıkrasında yer verilen "üçüncü kişiler" ibaresinden kimlerin kastedildiği ?.

Türk Ceza Kanununda Yer Alan Hükümler

- **Kişisel verilerin kaydedilmesi**
- **MADDE 135.** - (1) Hukuka aykırı olarak kişisel verileri kaydeden kimseye altı aydan üç yıla kadar hapis cezası verilir.
- (2) Kişilerin siyasî, felsefî veya dinî görüşlerine, ırkî kökenlerine; hukuka aykırı olarak ahlâkî eğilimlerine, cinsel yaşamlarına, sağlık durumlarına veya sendikal bağlantılarına ilişkin bilgileri kişisel veri olarak kaydeden kimse, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.
- **Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme**
- **MADDE 136.** - (1) Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- **Nitelikli hâller**
- **MADDE 137.** - (1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların;
- a) Kamu görevlisi tarafından ve görevinin verdiği yetki kötüye kullanılmak suretiyle,
- b) Belli bir meslek ve sanatın sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,
- İşlenmesi hâlinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.
- **Verileri yok etmeme**
- **MADDE 138.** - (1) Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediklerinde altı aydan bir yıla kadar hapis cezası verilir.
- **Şikâyet**
- **MADDE 139.** - (1) Kişisel verilerin kaydedilmesi, verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme ve verileri yok etmeme hariç, bu bölümde yer alan suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.
- **Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbiri uygulanması**
- **MADDE 140.** - (1) Yukarıdaki maddelerde tanımlanan suçların işlenmesi dolayısıyla tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.
-

KAMU HİZMETLERİNİN HIZLANDIRILMASI AMACIYLA BAZI KANUN VE KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

- **MADDE 2-** 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı San'atlarının Tarzı İcrâsına Dair Kanununun 72 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
- “MADDE 72- Meslek ve sanatlarını serbest olarak icrâ eden sağlık personeli, sağlık hizmeti verdikleri hastaların kimlik bilgileri ve hastalıklarıyla ilgili kişisel verilerini kaydetmek üzere, Sağlık Bakanlığınca düzenlenip il sağlık müdürlüklerince tasdik olunan bir protokol defteri tutmaya mecburdur.
- Protokol defteri, güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda tutulabilir. Bu durumda protokol defterinin oluşturulması için toplanması gerekli olan kişisel veriler, kişisel verilerin korunması ve bilgi güvenliğinin sağlanmasına ilişkin mevzuatta belirtilen tedbirler alınarak korunur. Protokol defterinin elektronik ortamda tutulmasına ilişkin usûl ve esaslar, 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ve ilgili ikincil düzenlemeler göz önüne alınarak Sağlık Bakanlığınca yönetmelikle belirlenir.”

- **MADDE 17-** 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 45 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
- “Bilgi toplama, işleme ve paylaşma yetkisi:
- MADDE 45- Bakanlık, kanunlarla kendisine verilen görevleri e-Devlet uygulamalarına uygun olarak yerine getirebilmek amacıyla; kamuya veya özel sektöre ait bütün sağlık kurum ve kuruluşlarından sunulan koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi, bakım veya sağlık hizmetlerinin yürütülmesi kapsamında, hizmetten yararlanan kimselere ilişkin elde edilen kişisel bilgiler ile bu kimselere verilen hizmete ilişkin bilgileri, kişisel verilerin korunması ve bilgi güvenliğinin sağlanmasına ilişkin mevzuatta belirlenen tedbirler alınmak kaydıyla, elektronik ortamda toplamaya, işlemeye, saklamaya yetkilidir..
- Ve kanunla izin verilen kurum ve kuruluşlarla paylaşmaya yetkilidir.
- Bu maddenin uygulanmasına dair usûl ve esaslar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlık tarafından yönetmelikle düzenlenir.”

KİŞİSEL SAĞLIK VERİLERİ İLE İLGİLİ

TEMEL PRENSİP !!!

- **MADDE 20-** 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
-
- “f) Herkesin sağlık durumunu takip edebilmek için Sağlık Bakanlığınca gerekli kayıt ve bildirim sistemi kurulur. Bu kayıt ve bildirim sistemi elektronik ortamda da oluşturulabilir. Bu amaçla, Sağlık Bakanlığınca ülke çapında bilişim sistemi kurulur.
- Sağlık hizmetleri sunumunda bütün sağlık kurum ve kuruluşlarında yapılan işlemler, kişisel verilerin korunmasına ve bilgi güvenliğinin sağlanmasına ilişkin mevzuatta belirlenen tedbirlerin alınması suretiyle güvenli elektronik imza kullanılarak elektronik ortamda gerçekleştirilebilir.
- Her türlü sağlık kurum ve kuruluşunda, verilen sağlık hizmeti sebebiyle muttali olunan bilgiler, özel nitelikli kişisel veridir.
- Kişisel sağlık verileri işlenemez.



- Kişisel sağlık verileri ancak;
- a) İlgili kişinin açık rızasının bulunması hâlinde, toplanma amacı ile sınırlı olarak,
- b) İlgilinin, sağlık hizmeti almak üzere müracaat ettiği sağlık personeli veya sağlık kurum ve kuruluşlarınca, **koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi, bakım veya sağlık hizmetlerinin yürütülmesi amacıyla sınırlı olarak ve hekim veya hekimler gibi sır saklama yükümlülüğüne tâbi diğer sağlık personeli tarafından veya bunların gözetim ve sorumluluğunda işlenmek kaydıyla,**
- c) Rıza beyanında bulunamayacak şekilde yaralı veya şuuru kapalı olarak sağlık hizmeti almak zorunda olanların, o anki tıbbî durumlarıyla ilgili ve sınırlı olarak, kanunî temsilcisi veya yakınlarının rızası ile yanında kimsenin bulunmaması hâlinde veya durum âciliyet gösteriyorsa rıza aranmaksızın,
- d) Tele-tıp ve tele-sağlık gibi uzaktan sağlık hizmeti sunumunda kişinin veya kanunî temsilcisinin yazılı muvafakatiyle ve ilgisince belirlenen sınırlar çerçevesinde,
- e) Anonim hale getirilmiş olmak şartıyla sağlıkla ilgili bilimsel çalışmalarda kullanılmak amacıyla,
- f) 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca Sosyal Güvenlik Kurumunca istenilecek bilgiler çerçevesinde,
- g) Sağlık Bakanlığınca kamu sağlığının korunmasının zorunlu kıldığı kabul edilen durumlar veya kanunlarda gösterilen diğer hâllerde,
işlenebilir.”

Sağlık Kayıtları ile İlgili Mevzuat

- **C. İLGİLİ YÖNETMELİKLER (24)**
- **Aile Hekimliği Pilot Uygulama ve Yönetmeliği**
- **Hasta Hakları Yönetmeliği**
- **Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi**
- **Özel Hastaneler Yönetmeliği**
- **Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik**
- **Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği**
- **Diyaliz Merkezleri Hakkında Yönetmelik**
- **Ambulanslar ve Acil Sağlık Araçları İle Ambulans Hizmet Yönetmeliği**
- **Kanser Kayıt Merkezi Yönetmeliği**
- **Kordon Kanı Bankacılığı Yönetmeliği**
- **Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik**
- **Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik**
- **Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezleri Yönetmeliği**

Sağlık Kayıtları ile İlgili Mevzuat

- **C. İLGİLİ YÖNETMELİKLER**
- **Akupunktur Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları İle Bu Tedavinin Uygulanması Hakkında Yönetmelik**
- **Kan Ürünlerinin Ruhsatlandırılmasına Dair Yönetmelik**
- **Hiberbarik Oksijen Tedavisi Uygulanan Özel Sağlık Kuruluşları hakkında Yönetmelik**
- **Üremeye Yardımcı Tedavi Merkezleri (ÜYTE) Yönetmeliği**
- **Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği**
- **Acil Sağlık Hizmetleri Yönetmeliği**
- **Ağız ve Diş Sağlığı Hizmet Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmelik**
- **Genetik Hastalıklar Tanı Merkezi Yönetmeliği**
- **Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezleri Yönetmeliği**
- **Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Devlet Tarafından Karşılanması ve Yeşil Kart Uygulaması Hakkında Yönetmelik**
- **Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği**

Uluslararası Hukuki Düzenlemeler

- **Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi**
- **Kişisel Verilerin Otomatik İşlenmesi Karşısında Bireylerin Korunmasına Dair Sözleşme (Strasbourg, 28.1.1981, No. 108)**
- **Avrupa Temel Haklar Bildirgesi (2000/C364/01)**
- **Avrupa Birliği 95/46 Sayılı Veri Koruması Direktifi**